

Hodnotenie, postrehy a odporúčania celoslovenskej poroty EURÓPA V ŠKOLE 2011

Motto 58. ročníka projektu/súťaže EURÓPA V ŠKOLE v školskom roku 2010/2011

MLÁDEŽ A DOBROVOĽNÍCTVO.

Motto projektu EURÓPA V ŠKOLE 2010 – 2011 sa viaže k Medzinárodnému roku mládeže, ktorý vyhlásila OSN a súčasne k Európskemu roku dobrovoľníctva vyhlásenému pre rok 2011 Európskou komisiou

Celoslovenská porota EURÓPA V ŠKOLE 2011 sa stretla v Bratislave v dňoch 23.-25. 3. 2011 za účelom posúdenia prác zaslaných do celoslovenského kola súťažnej časti medzinárodného projektu. Pozostávala z 15 členov, tvorili ju učiteľky a učители zo všetkých stupňov a typov škôl z celého územia Slovenska.

Motto 58. ročníka medzinárodného projektu / súťaže EURÓPA V ŠKOLE bolo, podobne ako v minulom ročníku, neľahká a deťmi možno ťažšie uchopiteľná. Z prác, ktoré postúpili do celoslovenského kola však bolo evidentné, že témy pre jednotlivé vekové kategórie pomohli motto projektu priblížiť a poskytli tak možnosť deťom a mládeži pracovať s konkrétnymi údajmi reflektujúcimi slovenskú a svetovú realitu v dobrovoľníctve. Nemalú úlohu zohrali určite aj pedagógovia, ktorí v prvej fáze projektu pomáhali ozrejmiť uvedené témy čím motivovali k žiakov a študentov k príprave ich výstupov.

Porota skonštatovala, že projektu sa podarilo obrátiť pozornosť detí a mládeže na význam a úlohu dobrovoľníctva. Z prác bolo cítiť, že na efektívnu a nezištnú pomoc dobrovoľníkov, ktorú poskytujú v ťažkých prírodných, sociálnych a ekonomických situáciách sa spoliehame najmä v prípadoch prírodných či civilizačných katastrof. Bohužiaľ, v tých sa z času na čas ocitá aj časť slovenskej spoločnosti, dlhodobo – veľká časť svetovej populácie. Podobne ako v minulom ročníku aj táto téma odhalila, že mladá populácia si jasne uvedomuje krehkú hranicu medzi momentom, kedy je všetko ako-tak dobre fungujúce a momentom, v ktorom sa náhle všetko zmení a môže dôjsť až ku kolapsu. Ukázala, že prírodné či civilizačné katastrofy postihujú nielen „tých druhých“ ale aj „nás“ a našich najbližších, že hranica medzi dvomi pólmi - dobro a zlo - sa vynára nečakane, často aj v našej bezprostrednej blízkosti a tým priamo ovplyvňujú naše životy.

Preto je dôležité, aby sme o týchto neľahkých a málo populárnych témach premýšľali už rannom veku, v škole, snažili sa pomenovať ich, naučili sa postupne analyzovať príčiny ich vzniku a hľadať možné východiská. Veď v laviciach našich škôl sedia aj budúci vedci, ekonómi, manažéri, ministri, či poslanci. Oni budú rozhodovať o budúcnosti sveta.

Hlavné námety, ktoré rezonovali vo väčšine tohtoročných prác boli: dobrovoľnícka pomoc po ničivých povodniach doma i vo svete, po zemetraseniach, v prípade katastrofálnej chudoby a absentujúcej zdravotnej starostlivosti v krajinách tretieho sveta, ale tiež pomoc starším ľuďom, iniciatívy pri ochrane životného prostredia, pri starostlivosti o zvieratá, postihnutých a pod.

Porota oceňuje prístup skúsených pedagógov, ktorí dokázali motivovať a zainteresovať žiakov a študentov na účasť v spoločensky angažovanom medzinárodnom projekte EURÓPA V ŠKOLE a pomohli im, aby svojimi výpoveďami prezentovali vlastné postoje k aktuálnym témam dneška.

Ďakujeme

PhDr. Nataša Ondrušková, CSc.
koordinátorka projektu
organizátorka celoslovenskej poroty

Počet zaslaných prác v súťažnej časti 58. ročníka bol o porovnateľný s minulým rokom – teda o niečo nižší ako je dlhodobý priemer. Príčinou bolo zrejme motto, ktoré bolo príliš vážne a nedovoľovalo istú voľnosť a vzletnosť, ako tomu bolo v predošlých ročníkoch. O to viac porota ocenila prístup súťažiacich, ktorí primerane veku reagovali na nastolené problémy.

Na základe dlhodobej skúsenosti so zmenou štruktúry prác zasielaných do súťažnej časti projektu, keď sa čím ďalej tým viac objavovali multimediálne projekty, ktoré nebolo možné primárne priradiť k literárnej, či výtvarnej tvorbe, sa Národný výbor projektu /súťaže EURÓPA V ŠKOLE rozhodol zohľadniť návrh poroty a pre 58. ročník vytvoril samostatnú kategóriu a kód pre multimediálne práce.

Celoslovenská porota - sekcia multimediálnej tvorby skonštatovala, že:

- Multimediálnych prác bolo v tomto roku zaslaných najviac a to vo všetkých vekových kategóriách. Je potešiteľná stúpajúca tendencia a množstvo kvalitných multimediálnych projektov zaslaných na CD a DVD nosičoch. Tento spôsob stvárnenia myšlienok je pre mladú generáciu nie len prijateľný ale až samozrejмый, zaujímavý a poskytuje mladej generácii nový priestor na vyjadrenie svojich myšlienok a pocitov.
- V oblasti multimediálnej tvorby porota s potešením skonštatovala, že z roka na rok pribúda počet kvalitne stvárných tém. Práce žiakov a študentov sú spracované tematicky nápaditejšie, obsahovo bohatšie a technicky precíznejšie. Potešiteľné je, že toto médium začínajú používať už 9 - roční žiaci.
- Niektoré výstupy kolekcí prác z multimediálnych projektov sú v odrazom naozaj vysokej miery zručnosti žiakov a študentov, premyslenej a vhodnej metodiky zo strany pedagógov, dodržiavania didaktických postupov a rešpektovania vekových zvláštností v používaní techník
- Porota však zároveň kriticky konštatuje, že toto médium prináša aj nedostatky, úskalia a nabáda súťažiacich k zjednodušeniam. Práca s internetom zväzda deti a mládež k plagiátorstvu. Porota objavila aj pokus o plagiátorstvo celej PP prezentácie.
- Porota sa pri posudzovaní zaslaných súťažných projektov často stretla so schematickým použitím veľmi slabého a sporého textu, ilustrovaného niekoľkými všeobecne známymi obrázkami prevzatými z internetu. „Pohyb“ prezentácií dodajú možnosti programu Power point a súťažiaci má pocit, že vykonal kus dobrej práce. Takáto jednoduchá PP prezentácia však uberá práci na hodnote, originalite aj na obsahu výpovede. Svojim chabým, heslovitým obsahom sa niektoré výpovede blížia k tomu, čo by sme mohli vyjadriť aj prostredníctvom SMS.
- V budúcnosti by bolo dobré vyvarovať sa tzv. „multimediálnych“ projektov. Môžu byť zaslané do súťaže ale spolu s vytlačenou verziou - ako ilustrovaný text. Za naozaj multimediálny môže byť považovaný projekt, ktorý prezentuje a využíva zručnosti žiakov a študentov pracovať v niekoľkých programoch, používa možnosti animácie a je obsahovo naozaj bohatý.
- Porota vysoko oceňuje koncepčný prístup pedagógov v ich práci so žiakmi a študentmi aj v multimediálnej časti.
- Multimediálne práce, ktoré postúpili do celoslovenského kola priamo zo škôl, resp. po termíne uzávierky porota nehodnotila.

Celoslovenská porota - sekcia výtvarnej tvorby skonštatovala, že:

- V 58. ročníku súťažnej časti projektu EURÓPA V ŠKOLE bol počet výtvarných prác – plošných, priestorových a multimediálnych projektov, v ich individuálnom či kolektívnom prevedení o niečo nižší ako v predošlých rokoch. Niektoré okresy absentovali úplne.
- Práce v jednotlivých vekových kategóriách však boli obsahovo nápadité, koncepčné a korešpondovali s mottom ročníka ako aj s vyhlásenými témami pre jednotlivé vekové kategórie. Zastúpené boli techniky kresby, maľby, grafiky, koláže, priestorové práce, fotografie. Najslabšiu úroveň dosahovali priestorové práce. Naopak, kvalitatívne vyššiu úroveň porota zaznamenala v technike počítačovej grafiky a vo fotografii.
- Porota odporúča v budúcnosti zasielať trojrozmerné objekty, veľkoplošné projekty a kolekcie objemných výtvarných prác zdokumentované na CD z dôvodu nedostatku skladovacích a výstavných priestorov. Plošné výtvarné práce, individuálne či kolektívne, navrhuje obmedziť na maximálny rozmer A 2 a zasielať pokiaľ možno nezrolované.
- Porota očakávala zapojenie viacerých špeciálnych škôl do výtvarnej časti projektu. Z roka na rok prichádza menej prác. Opäť, tak ako v minulom roku absentujú práce zo škôl pre zrakovo a sluchovo postihnutých žiakov.
- Porota vysoko oceňuje koncepčný prístup pedagógov v ich práci so žiakmi a študentmi. Výstupy z kolektív výtvarných prác sú odrazom premyslenej a vhodnej metodiky, dodržania didaktických postupov a rešpektovania vekových zvláštností v použití výtvarných techník
- Výtvarné práce, ktoré postúpili do celoslovenského kola priamo zo škôl, resp. prišli po termíne uzávierky porota nehodnotila

Celoslovenská porota - sekcia literárnej tvorby skonštatovala, že:

- Súťažná časť 58. ročníka medzinárodného projektu EURÓPA V ŠKOLE splnila ciele a očakávania literárnej sekcie poroty v mimoriadnej variabilite stvárnenia, originalite a umeleckej úrovni spracovania predložených prác . Za nedostatok môžeme považovať nižší počet zúčastnených prác. Niektoré okresy absentovali úplne.
- Mladší žiaci 6 – 12 roční už tradične písali jednoduché básne, bájky, rozprávania. Aj v tejto vekovej skupine sa objavili pokusy o časopisy, knihy, denníky a pod. Témy boli väčšinou viazané na prezentáciu problémov regiónu ale tiež na reflexiu celosvetových problémov.
- V skupine starších žiakov a študentov 13 – 18 rokov porota zaznamenala a ocenila väčšiu žánrovú pestrosť. Boli tu zastúpené úvahy, rozhovory, eseje a pod. Posudzované prozaické práce boli originálne v presných formuláciách a gradácii vlastných názorov autorov ako aj v spôsobe vyjadrenia ich postojov k prírodným a sociálnym problémom súčasnosti
- Predložená básnická tvorba bola metaforicky bohatá. Mnoho autorov majstrovsky používa voľný verš, využíva funkčnú pestrosť výrazových prostriedkov slovenčiny, čím prejavuje mimoriadne zrelý pohľad na problémy v dnešnom svete. V niektorých prácach zaznieva skepsa a kritika súčasných spoločenských pomerov, vedúcich k nepriaznivým dôsledkom na životné prostredie. V ďalších je naopak prezentovaný optimizmus a hlboké presvedčenie, že svet, v ktorom sa odohráva a prebieha náš život má potenciál všetky uvedené problémy riešiť.

- V sekcii literárnych prác z roka na rok pribúdajú aj nadaní a zrelí autori, schopní sformulovať svoje myšlienky a vyjadriť sa aj v inom ako materinskom jazyku. Počet prác v cudzích jazykoch stúpa, štylistická a pravopisná úroveň ich zvládnutia je vo väčšine prípadov vyhovujúca, aj keď nie excelentná. Naďalej pretrváva nepomer v počte prác prezentovaných v jednotlivých jazykoch: najviac ich je v angličtine, oveľa menej v nemčine a v ruštine. Úplne absentovali práce vo francúzštine a španielčine.
- Tradične slabšie z hľadiska počtu boli zastúpené práce v jazykoch národnostných menšín. Napriek tomu, že propozície súťažnej časti projektu EURÓPA V ŠKOLE umožňujú vyjadriť sa aj v materinských jazykoch: maďarskom, ukrajinskom, rusínskom, rómskom, ruskom, bulharskom, nemeckom a i. , okrem maďarčiny sa práce v iných jazykoch na celoslovenskej úrovni nevyskytli.
- Porota očakávala zapojenie viacerých špeciálnych škôl aj do literárnej časti. Pozitívne hodnotíme kolektívnu tvorbu a snahu pedagógov zapojiť v týchto činnostiach väčší počet tvorcov.
- Porota vysoko oceňuje koncepčný prístup pedagógov v ich práci so žiakmi a študentmi aj v literárnej časti.
- Literárne práce, ktoré postúpili do celoslovenského kola priamo zo škôl, resp. po termíne uzávierky porota nehodnotila.

Záver a odporúčania:

- Na základe dlhoročnej nevyváženosti počtu prác, ktoré prichádzajú do celoslovenského kola z jednotlivých regiónov Slovenska porota apeluje na okresných a krajských koordinátorov, najmä na ich povinnosť distribuovať včas informácie o témach jednotlivých ročníkov, o termínoch a adresách zasielania súťažných prác do okresných, resp. krajských kôl.
- Porota sa kriticky vyjadrila k spôsobu výberu prác v niektorých okresných kolách (pre vekovú kategóriu 6-15 rokov) a krajských kolách (pre vekovú kategóriu 16-19 rokov). Súborné práce zaslané do celoslovenského kola často poukazujú na nekompetentnosť poroty, resp. na jej úplnú absenciu. Zásady práce a zloženia odborníkov okresných a krajských porôt sú dané organizačným poriadkom projektu EURÓPA V ŠKOLE a nemali by byť porušované. Mali by v nich byť zastúpení pedagógovia zo všetkých stupňov a typov škôl ako aj pracovníci s mládežou vo voľnočasových aktivitách.
- Bolo by prospešné, ak by sa všetky zúčastnené školy vrátili k zvyku zorganizovať si najprv školské kolá. To by umožnilo pedagógom a žiakom zodpovedne posúdiť výber a kvalitu, oceniť žiakov aj na úrovni škôl. Postup výtvarných, literárnych a multimediálnych prác zo školských do okresného, či krajského kola by sa obmedzil na počet 20 prác. Dbať o to, aby všetky práce boli opečiatkované a podpísané.
- Prihlášky do súťažnej časti projektu, ktoré sa zasielajú spolu s prácami sú už roky sprístupnené v elektronickej verzii. Bolo by vhodné, ak by boli vypísané v PC a vytlačené. Predišlo by sa tým skomoleninám v menách a iných údajoch, ktoré sú predmetom ďalšieho spracovania.

- Celoslovenská porota bude aj naďalej dodržiavať zásadu, že práce, ktoré postúpili zo škôl priamo do celoslovenského kola, resp. prídu po termíne 15.3. nebude hodnotiť.
- Celoslovenská porota odporúča naďalej pokračovať v súťažnej časti projektu EURÓPA V ŠKOLE, ktorá dnes predstavuje jednu z mála spoločných celoslovenských výtvarných, literárnych a multimediálnych prezentácií, združujúcimi všetky typy a stupne škôl. Preto je potrebné ju naďalej zachovať a rozvíjať.

PhDr. Natália Zajačková – tajomníčka literárnej sekcie poroty

Mgr. Alena Cibulková – tajomníčka výtvarnej sekcie poroty

Mgr. Jana Homolová – tajomníčka multimediálnej sekcie poroty

doc. PhDr. Hedviga Gregušová, CSc. – expertka pre výstupy špeciálnych škôl